

Επιτροπή Φύλαξης
κτιρίων και προστασίας
περιβάλλοντος

Πανεπιστήμιο Κρήτης
Τμήμα Ιατρικής

Κανονισμοί ασφαλείας Εργαστηρίων

Ηράκλειο 2010

Κανονισμός Ασφαλείας Εργαστηρίων Τμήματος Ιατρικής

Στόχος του παρόντος κειμένου είναι να διατυπώσει τους **ελάχιστους** κανόνες και τις πρακτικές που πρέπει να τηρούνται σε όλους τους χώρους του Τμήματος Ιατρικής, δίνοντας ιδιαίτερη έμφαση στην ασφάλεια και υγιεινή των εργαστηριακών χώρων.

Η Επιτροπή Ασφάλειας Κτιρίων και Περιβάλλοντος (ΕΑΚΠ) έχει την επίβλεψη του καθορισμού και της εφαρμογής των κανόνων. Αντίγραφο αυτού του φυλλαδίου βρίσκεται σε κάθε Εργαστήριο.

Οι κανόνες ασφαλείας έχουν στόχο να ελαττώσουν (μια και είναι αδύνατον να εκμηδενίσουν) τις πιθανότητες ατυχήματος και να περιορίσουν τις συνέπειές του.

Καθορίζουν πρακτικές που δεν αφορούν μόνο τις συνειδητές ενέργειες των εργαζομένων, αλλά προστατεύουν από αβλεψίες, μη-συνειδητές ενέργειες και εξωτερικούς απρόβλεπτους παράγοντες, τόσο τους ερευνητές όσο και τους συναδέλφους τους.

A. Γενικοί κανόνες

A1) Για κάθε χώρο του κτιρίου ορίζεται από τον οικείο Τομέα ένας πεπειραμένος ερευνητής/τεχνικός ως Υπεύθυνος Ασφαλείας (ΥΑ). Το όνομα του ΥΑ γνωστοποιείται στην αρμόδια επιτροπή. Ο χώρος ευθύνης των ΥΑ εξαρτάται από τις ιδιαιτερότητες κάθε Τομέα αλλά δε μπορεί να υπερβαίνει την έκταση μιας πτέρυγας ή να είναι μικρότερος των 50m².

Σε κάθε χώρο εργαστηρίου πρέπει να βρίσκονται αναρτημένα σε εμφανές σημείο τα τηλέφωνα έκτακτης ανάγκης.

A2) Ο ΥΑ μεριμνά για την ενημέρωση των εργαζομένων του χώρου του σε θέματα ασφαλείας και αναλαμβάνει πρωτοβουλίες για τη σωστή τήρηση αυτών σε συνεργασία με την αρμόδια Επιτροπή του Τμήματος.

A3) Όλοι οι εργαζόμενοι **πριν** αναλάβουν εργασία σε εργαστηριακούς χώρους πρέπει να ενημερώνονται για το παρόν κείμενο, τις πρακτικές του εργαστηρίου και τις διαδικασίες ασφαλείας από τον ΥΑ. Καλό είναι να υπάρχει και ένα γραπτό κείμενο που θα συμπλήρωνε το παρόν με τις ιδιαιτερότητες του κάθε εργαστηρίου.

A4) Κάθε ατύχημα το οποίο συμβαίνει σε εργαστηριακούς χώρους πρέπει να αναφέρεται στον ΥΑ και στην Επιτροπή για να μελετηθούν τρόποι μελλοντικής αποφυγής του.

A5) Κάθε χώρος πρέπει να διαθέτει:

- Προσβάσιμο και εξοπλισμένο κουτί πρώτων βοηθειών.
- Λειτουργικά συστήματα πλύσης οφθαλμών και σώματος (στους διαδρόμους).

A6) Απαγορεύεται η φύλαξη και κατανάλωση φαγητών και ποτών σε εργαστηριακούς χώρους.

Γραφεία που βρίσκονται μέσα σε εργαστήρια υπόκεινται την ίδια διάταξη. Δεν είναι επιτρεπτό σε ένα χώρο όπου κινούνται πολλοί άνθρωποι, μεταφέρονται δείγματα και αντιδραστήρια και κυκλοφορούν ατμοί και σταγονίδια, να διαχωριστούν περιοχές, όπως τα γραφεία, χωρίς φυσικά όρια. Είναι σκόπιμο οι Τομείς, να φροντίσουν για την ύπαρξη κατάλληλων χώρων εκτός Εργαστηρίων που θα εξυπηρετούν τις ανάγκες του προσωπικού για την φύλαξη και κατανάλωση φαγητών και ποτών.

A7) Η αναρρόφηση υγρών με το στόμα (mouth pipetting) απαγορεύεται σε κάθε περίπτωση και για οτιδήποτε.

A8) Η χρήση ποδιάς, γαντιών και κλειστών παπουτσιών είναι απαραίτητη, καθώς και η χρήση προστατευτικών γυαλιών ή/και μάσκες για έκθεση σε UV και χρήση τοξικών χημικών, ραδιενεργών και παθογόνων μικροοργανισμών.

Επιβάλλεται η χρήση προστατευτικών γυαλιών κατά τον χειρισμό πυκνών οξέων και γενικότερα διαβρωτικών υγρών καθώς και υγρού αζώτου.

Η άσκοπη χρήση γαντιών πρέπει να αποφεύγεται. Η χρήση τους σε χώρους εκτός εργαστηρίων, όπου άλλοι κυκλοφορούν χωρίς γάντια, είναι επιτρεπτή μόνο σε ειδικές περιπτώσεις και σύμφωνα με τις συστάσεις και αιτιολόγηση του οικείου Εργαστηρίου.

A9) Μεταφορά δειγμάτων/αντιδραστηρίων στους διαδρόμους, πρέπει να γίνεται σε ασφαλή δοχεία και χωρίς γάντια. Οι κοινόχρηστοι χώροι δεν είναι προέκταση των εργαστηρίων και η πιθανότητα επιμόλυνσής τους πρέπει να ελαχιστοποιηθεί.

A10) Όλα τα αιχμηρά αντικείμενα (pipettes, tips, βελόνες) πρέπει να φυλάγονται σε ανθεκτικά στο τρύπημα δοχεία.

A11) Γυαλικά ή σκληρά πλαστικά πρέπει να συσκευάζονται σε χαρτοκιβώτια πριν την απόρριψή τους στα σκουπίδια.

A12) Βαριά αντικείμενα δεν πρέπει να φυλάσσονται σε ψηλά σημεία χωρίς την κατάλληλη πάκτωση. Για την προσέγγιση των αντικειμένων που φυλάσσονται ψηλά πρέπει να χρησιμοποιούνται σκάλες.

A13) Φιάλες αερίων πρέπει να είναι κατάλληλα πακτωμένες.

A14) Όλοι οι χώροι φύλαξης αντιδραστηρίων πρέπει να πληρούν τις προϋποθέσεις γι' αυτό (π.χ. κατάλληλος αερισμός, πυρασφάλεια, αποφυγή φύλαξης εύφλεκτων και διαβρωτικών υγρών στο ίδιο ντουλάπι) και να είναι κατάλληλα σηματομενοί .

Στην είσοδο κάθε χώρου όπου βρίσκονται τοξικά ή εύφλεκτα ή βιολογικά υλικά πρέπει να υπάρχει σήμανση. Αποθήκευση μεγάλων ποσοτήτων αντιδραστηρίων στους χώρους του κτιρίου δεν συνιστάται. Εάν υπάρχει ανάγκη να αποθηκεύονται μεγάλες ποσότητες χημικών, πρέπει τα εργαστήρια να φροντίζουν για τη φύλαξη αυτών έτσι ώστε να είναι ασφαλή από φωτιά, σεισμό, αστοχία, αβλεψία και προσβασιμότητα σε τρίτους.

B. Κανόνες Χειρισμού Βιολογικών Δειγμάτων και Χημικών Αντιδραστηρίων

Βιολογικά δείγματα

B1) Ο χειρισμός όλων των ενεργών βιολογικών δειγμάτων (μικροοργανισμών, ιών, κυττάρων, ιστών, ζώων) πρέπει να γίνεται σε ειδικά διαμορφωμένους και κατάλληλα σημασμένους χώρους.

B2) Όλα τα βιολογικά δείγματα πρέπει να αδρανοποιούνται πριν την απόρριψή τους στα σκουπίδια.

Αντικείμενα και υγρά, τα οποία έρχονται σε επαφή με παθογόνους μικροοργανισμούς, ιούς, κύτταρα, ιστούς και ζώα, πρέπει επίσης να αδρανοποιούνται.

Η αδρανοποίηση μπορεί να γίνει:

i) **με αποστείρωση.** Τα προς αποστείρωση υλικά δεν πρέπει να παραμένουν αναποστείρωτα περισσότερο από 1 εβδομάδα, γιατί αποτελούν δευτερογενή εστία μόλυνσης. Χρήση μεγάλων κάδων πρέπει να αποφεύγεται, όταν τα παραγόμενα υλικά είναι περιορισμένα.

ii) **10% χλωρίνη για τουλάχιστον 1 ώρα.** Το διάλυμα χλωρίνης είναι ενεργό για 1 μέρα το πολύ. Η πρακτική να βάζουμε την χλωρίνη στο δοχείο και μετά από μια εβδομάδα να απορρίπτουμε τα συσσωρευμένα απόβλητα στο νεροχύτη είναι λάθος.

iii) Φρέσκια όξινη χλωρίνη (10% χλωρίνη-10% άσπρο ξύδι. ~ 0.4% NaClO, 0.4% CH₃COOH) για τουλάχιστον 5 λεπτά σε ΚΑΛΑ ΑΕΡΙΖΟΜΕΝΟ ΧΩΡΟ λόγω της δημιουργίας μεγάλης ποσότητας πτητικού ενεργού χλωρίου.

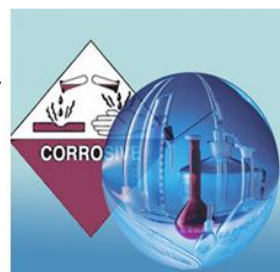
iv) Κάποιο από τα ειδικά απολυμαντικά σκευάσματα (ακολουθώντας τις οδηγίες του κατασκευαστή).

B3) Ιδιαίτερη προσοχή πρέπει να δίνεται στην δημιουργία αεροζόλ κατά τις φυγοκεντρήσεις ή τη χρήση υπερήχων. Πέραν των υδατοστεγών σωλήνων, πρέπει να χρησιμοποιούνται κεφαλές φυγοκέντρων ασφαλείας (που θα συγκρατήσουν τα υγρά σε περίπτωση καταστροφής ή μη καλής εφαρμογής του σωλήνα). Συνιστώνται επίσης καμπίνες υπερήχων. Εναλλακτικά, μπορούν να χρησιμοποιούνται εξειδικευμένοι χώροι γι' αυτές τις εργασίες.

B4) Βιολογικά υλικά που έχουν έρθει ήδη σε επαφή με μονιμοποιητικούς (π.χ. φορμόλη) ή μετουσιωτικούς (π.χ. φαινόλη) παράγοντες είναι πλέον αδρανή.

Χημικά αντιδραστήρια

B5) Τα επικίνδυνα χημικά δεν πρέπει να αποθηκεύονται σε ψηλά ράφια. Για περισσότερη ασφάλεια προτιμώνται τα κλειστά ντουλάπια. Πτητικά και οργανικά χημικά πρέπει να φυλάσσονται στα ντουλάπια των εστιών και ΟΧΙ στο χώρο εργασίας της εστίας. Τηρείτε τις οδηγίες που αναγράφονται στα δοχεία συσκευασίας. Μη φυλάσσετε μαζί χημικά τα οποία αντιδρούν μεταξύ τους. Πρέπει να φυλάσσονται χωριστά τα οξέα από τις βάσεις και από τα εύφλεκτα (flammable υγρά). Το οξικό οξύ που είναι οξειδωτικό και εύφλεκτο φυλάσσεται μαζί με τα εύφλεκτα).

B6) Γενικά, απλά (όχι σύμπλοκα) ανόργανα άλατα μη-βαρέων και μεταβατικών μετάλλων, αραιά διαλύματα ανόργανων οξέων και βάσεων, μεθυλική, αιθυλική και ισοπροπυλική αλκοόλη και αραιό οξικό οξύ αποχύνονται στους νεροχύτες μαζί με **άφθονο** (πάνω από 20 όγκους) νερό.

B7) Φορμαλδεΐδη σε συγκεντρώσεις κάτω του 0.1% μπορεί επίσης να αποχύνεται στους νεροχύτες μαζί με **άφθονο** νερό. Είναι προτιμότερο όμως να φυλάγεται για αποκομιδή.

B8) Διαλύματα μέχρι 1% EtBr (Βρωμιούχο αιθίδιο) μπορούν να απενεργοποιηθούν αναμειγνύοντας αυτά με ίσο όγκο χλωρίνης για 2-3 μέρες και να πετάγονται ασφαλώς.

B9) Διαλύματα και πηκτώματα (gels) ακρυλαμίδιου πρέπει να φυλάγονται για αποκομιδή.

B10) Όλα τα μη υδατοδιαλυτά χημικά πρέπει να φυλάγονται για αποκομιδή.

B11) Πτητικά χημικά πρέπει να φυλάγονται και χειρίζονται σε απαγωγό. Χώροι όπου χρησιμοποιούνται μεγάλες ποσότητες πτητικών ουσιών πρέπει να διαθέτουν τον κατάλληλο εξαερισμό.

B12) Τα επικίνδυνα χημικά (φαινόλη, χλωροφόρμιο, φορμαλδεΐδη, ακετονιτρίλιο, EMS, DAB, γλουτεραλδεΐδη κλπ) πρέπει να συλλέγονται σε δοχεία τα οποία θα απομακρύνονται από ειδικούς. Στα δοχεία αυτά θα πρέπει να σημαίνεται ακριβώς το περιεχόμενο. (Πριν την τελική απομάκρυνση τα απόβλητα αποθηκεύονται σε ειδικές αποθήκες που θα δημιουργηθούν για αυτό το σκοπό στο χώρο).

B13) Για άλλα εξειδικευμένα χημικά με ιδιαίτερα τοξική ή καρκινογόνο δράση αλλά περιορισμένη χρήση (π.χ EMS, MMS, κλπ) θα ακολουθούνται αυστηρά οι κανόνες χρήσης, αποθήκευσης και απομάκρυνσης σε κάθε εργαστήριο.

B14) Οι Χημικές ενώσεις πρέπει να φυλάγονται, χρησιμοποιούνται και απορρίπτονται σύμφωνα με τις ενδείξεις που αναγράφονται στη συσκευασία τους και αναφέρονται στις σχετικές βάσεις δεδομένων (πχ <http://msds.chem.ox.ac.uk/>).

Για την καλύτερη οργάνωση της διαδικασίας αποκομιδής των χημικών, οι ΥΑ πρέπει να ενημερώνουν την Επιτροπή για τις ποσότητες αυτών. Μια κατ' αρχήν εκτίμηση της ποσότητας ανά κατηγορία και ανά μήνα είναι αναγκαία για την αρχική οργάνωση της διαδικασίας και την εκτίμηση του κόστους.

Γ. Όργανα

Διαβάζετε προσεκτικά τις οδηγίες χρήσης και μην χρησιμοποιείτε κανένα όργανο αν δεν σας δοθούν πρώτα οδηγίες ή γίνει επίδειξη.

- Ακολουθείτε αυστηρά τις προδιαγραφές ασφαλούς χρήσης που δίνονται από τον κατασκευαστή. Πχ. Ισοζυγίζετε πάντα τους ρότορες φυγοκέντρησης. Αν δεν είναι ισοζυγισμένοι υπάρχει σοβαρός κίνδυνος ατυχήματος.
- Ποτέ μην απομακρύνετε από την φυγόκεντρο προτού φτάσει στην μέγιστη ταχύτητα.
- Ποτέ μη «φρενάρετε» τις κεφαλές φυγοκέντρησης με τα χέρια.
- Προσοχή στις ηλεκτροφορήσεις. Συσκευές χρήση υψηλής τάσης (> 150 volts) θα πρέπει να φέρουν σχετική σήμανση.
- Φοράτε ΠΑΝΤΑ προστατευτικές μάσκες για όλο το πρόσωπο (κυρίως τα μάτια) όταν εκτίθεσθε σε υπεριώδη ακτινοβολία (UV)

Ιδιαίτερη πρέπει να είναι η προσοχή στη χρήση υγρού αζώτου και ξηρού πάγου. Υπάρχει κίνδυνος εγκαύματος και έκρηξης των φιαλιδίων από την απότομη μεταβολή της θερμοκρασίας

Δ Ραδιενεγά Ισότοπα

Δ.1 Ραδιενεγά Ισότοπα (PI)

Χρήση ραδιενέργειας μπορεί να γίνει μόνο στους χώρους που έχουν αδειοδοτηθεί από την Ελληνική Επιτροπή Ατομικής Ενέργειας, και σύμφωνα με τις οδηγίες και την ευθύνη του μέλους ΔΕΠ με την άδεια του/της οποίου/ας, αγοράστηκαν τα ραδιενεργά υλικά.

Οι παρακάτω οδηγίες είναι απλά επικουρικές στις οδηγίες και την εκπαίδευση που παρέχει ο/η κάτοχος της άδειας PI και αφορούν μόνο τα ερευνητικά ραδιενεργά υλικά (P, S, C, H).

- Επιβάλλεται η εκπαίδευση των χρηστών πριν τους επιτραπεί η χρήση ραδιενεργών. Είναι σκόπιμο η γνώση των κανόνων και πρακτικών να εξετάζεται γραπτά, και η εξέταση να επαναλαμβάνεται περιοδικά (κάθε 1-3 χρόνια). Οι εξετάσεις πρέπει να φυλάγονται σαν αποδεικτικό της εκπαίδευσης και γνώσης των χρηστών.
- Επιβάλλεται η χρήση προστατευτικών γυαλιών (ή ειδικής μάσκας), ποδιάς και ανθεκτικών γαντιών. Για ραδιενεργά που εκπέμπουν ακτινοβολία σε ικανό μήκος (πχ ^{32}P) η χρήση τους θα πρέπει να γίνεται πίσω από ειδικό προστατευτικό υλικό (Plexiglass shield). Προσοχή, δεν προστατεύουν όλα τα είδη plexiglass από την ραδιενεργή ακτινοβολία. Συνιστάται η άψογη εργαστηρική πρακτική κατά τη χρήση PI. Επίσης, να αποφεύγεται κατά το δυνατόν η έξοδος από τον εργαστηριακό χώρο κατά τη διάρκεια πειράματος.
- Η μεταφορά PI και ραδιοσημασμένων υλικών γίνεται μόνο με μηχανικές πιέτες, όχι με το στόμα.

- Όλοι οι εργαστηριακοί χώροι (απαγωγοί, πάγκοι, ψυγεία κλπ) στους οποίους χρησιμοποιήθηκαν ή αποθηκεύονται PI , ελέγχονται τακτικά και επιμελώς. Κάθε μόλυνση απομακρύνεται άμεσα. Γυάλινα , πλαστικά ή άλλα σκεύη που ήρθαν σε επαφή με PI καθαρίζονται επιμελώς, άλλως σημαδεύονται με το ειδικό σήμα και δεν χρησιμοποιούνται για άλλες εργασίες.

Η χρήση PI πρέπει να περιορίζεται στον θεσμοθετημένο χώρο, ώστε να απλουστεύεται η κάλυψη , προστασία και ο καθαρισμός του. Ο χώρος πρέπει να περιέχει τα απαραίτητα υλικά και σκεύη και να διατηρείται σε τάξη. Επιβάλλεται η κάλυψη- σήμανση τυχόν σημείων που δεν καθαρίστηκαν επαρκώς.

Αναγκαία είναι η σήμανση κάθε εργαστηριακής περιοχής στην οποία χρησιμοποιείται και αποθηκεύεται PI ή απόβλητα από τη χρήση PI.

Δ2. Ραδιενεργά απόβλητα

Για τα P³² και S³⁵ τα ημιστερεά απόβλητα πρέπει να απορρίπτονται σε ειδικά βαρέλια σε χώρο που υποδεικνύει ο/η κάτοχος της άδειας PI . Τα υγρά πρέπει να αποθηκεύονται σε καθορισμένα δοχεία και απορρίπτονται στο νεροχύτη μετά από ικανό χρονικό διάστημα (10 τουλάχιστον ημιζωές) και έλεγχο για τη μη παρουσία ανιχνεύσιμης ραδιενέργειας. Για τα υπόλοιπα PI (π.χ C¹⁴, H³) η απόρριψη πρέπει να γίνεται σε σημασμένα δοχεία τα οποία αποθηκεύονται με ασφάλεια σε χώρο που υποδεικνύει ο/η κάτοχος της άδειας PI και απομακρύνονται σύμφωνα με τις οδηγίες της Ελληνική Επιτροπή Ατομικής Ενέργειας

Ε. Κανόνες Πυρασφάλειας και Χειρισμού Ηλεκτρικών Εγκαταστάσεων

E1) Σε όλα τα εργαστήρια πρέπει να απομακρύνουν εύφλεκτα υλικά (αντιδραστήρια, χαρτιά, πλαστικά, ρούχα) από πηγές θερμότητας (ψυγεία, υπολογιστές, κλιβάνους, λάμπες, θερμαινόμενες πλάκες κλπ).

E2) Όλα τα μέλη των εργαστηρίων πρέπει να γνωρίζουν τη θέση, τον τρόπο χρήσης καθώς και την καταλληλότητα των μέσων πυρόσβεσης και των σημείων συναγερμού για πυρκαγιά.για το είδος της φωτιάς .

E3) Σε περίπτωση που εκδηλωθεί μη ελεγχόμενη φωτιά σε χώρο του Τμήματος, όποιος την αντιληφθεί πρέπει:

- Να μη θέσει τον εαυτό του σε κίνδυνο για να τη σβήσει αλλά να απομακρυνθεί από το χώρο φροντίζοντας να περιορίσει τις δυνατότητες εξάπλωσης αυτής (π.χ. κλείνοντας την πόρτα και τα παράθυρα του χώρου).
- Να σημάνει συναγερμό κάνοντας χρήση των κατάλληλων συστημάτων που υπάρχουν σε κάθε πτέρυγα.
- Να ειδοποιήσει την Πυροσβεστική Υπηρεσία και τον ΥΑ.

E4) Σε περίπτωση που ηχήσει ο συναγερμός πυρκαγιάς, **όλοι χωρίς εξαίρεση** πρέπει να συγκεντρωθούν στους ασφαλείς χώρους συγκέντρωσης. Ο ΥΑ πρέπει να μεριμνήσει για την εκκένωση του χώρου ευθύνης του από εργαζόμενους και επισκέπτες. Ως χώροι συγκέντρωσης δεν πρέπει να εμποδίζουν την πρόσβαση της Πυροσβεστικής και ορίζονται:

Το υπαίθριο αμφιθέατρο μπροστά από την κεντρική είσοδο του κτιρίου για όσους βρίσκονται στα αμφιθέατρα, βιβλιοθήκη και γραμματείες που δεν εδρεύουν στις πτέρυγες 1-9.

Ο χώρος έξω από την κάθε πτέρυγα αλλά **πίσω** από τον περιμετρικό του κτιρίου δρόμο για όσους βρίσκονται στις πτέρυγες 1-9.

Μην προσπαθήσετε να φύγετε με το αυτοκίνητο σας πριν φτάσει η Πυροσβεστική Υπηρεσία. Αν η φωτιά εξαπλωθεί απομακρυνθείτε πεζοί χωρίς να εμποδίζετε την πρόσβαση της Πυροσβεστικής

E5) Όλοι οι εργαζόμενοι πρέπει να τηρούν τους κανόνες χρήσης του ηλεκτρικού δικτύου (π.χ. επιτρεπόμενη ισχύς ανά παροχή, χρήση αντιηλεκτροπληξιακών διακοπών ανάγκης κ.λ.π.) και να ενημερώνουν άμεσα την Τεχνική Υπηρεσία για οποιαδήποτε προβλήματα παρουσιάζονται.

E6) Σε όλους τους χώρους, τα ηλεκτροφόρα καλώδια δεν πρέπει να είναι στο πάτωμα ή σε μέρη που μπορεί να διαβρωθούν. Όπου παρίσταται ανάγκη, πρέπει να γίνεται χρήση (κατά το δυνατό) πολύμπριζων ασφαλείας με διακόπτη και ξεχωριστή ασφάλεια.

E7) Για λόγους γενικής ασφάλειας, πυρασφάλειας, εξοικονόμησης ενέργειας και προστασίας του περιβάλλοντος, είναι σκόπιμο οι εξωτερικές πόρτες και παράθυρα όπως και οι εσωτερικές πόρτες διαδρόμων να παραμένουν κλειστές και να διακόπτεται η λειτουργία μηχανημάτων και φωτισμού όταν δεν είναι απαραίτητα

E8 Στην περίπτωση προειδοποίησης ύπαρξης εμπρηστικού/εκρηκτικού μηχανισμού ή ανάλογης απειλής, ελέγξτε των χώρο σας για ύπαρξη νέων αντικειμένων που δεν γνωρίζετε, **χωρίς** να τα πλησιάσετε ή τα μετακινήσετε. Βεβαιωθείτε ότι ο χώρος είναι άδειος από άτομα, κλειδώστε τον και αποχωρίστε σύμφωνα με το E4 παραπάνω. Ειδοποιήστε τις αρχές αν διαπιστώσετε την ύπαρξη «αγνώστων» αντικειμένων στον χώρο που ελέγξατε και κλειδώσατε .

